

gjøres store Fordringer til Communerne, saa at de ikke kunne hjælpe sig selv, og det derfor vilde være meget ønskeligt, om de kunde opnaae de fornødne Laan. Det meget ærede Medlem yttrede, at man allerede havde Beviser paa, at Communer ikke altid vare saa sikke; men de Beviser, som foreligge, troer jeg ikke kunne komme i Betragtning ligesomfor en Anstalt som denne, der ved forstændig Overveielse nok vil vide at vurdere, hvor Meget og til hvem den bør udlaaene. Det er derimod vistnok ved en særlig Lov eller maaffee efter en Vedtagelse i Finantsloven, at saadanne Ulemper som de, hvortil det høitærede Medlem sigtede, ere komne tilstede. Jeg for mit Bedkommende har ingen Frygt for, at der vil blive udlaaent Mere til Communerne, end de ville kunne svare til, og jeg troer, at det er overmaade heldigt, at en saadan Afgang kommer tilstede.

Finantsministeren: Jeg kan ikke tage Ordet om denne Sag uden at udtale min Glæde over den Anerkjendelse, der er ydet Directionen for Livrente- og Forsørgelsesanstalten samt Finantsministeren for det Arbeide, der er nedlagt i dette Lovudkast, og jeg begynder med denne Udtalelse, fordi ogsaa jeg ønsker at fremhæve den Fortjeneste, som nævnte Direction har i dette Arbeide, som her foreligger. — Der er af ærede Medlemmer, som have havt Ordet, reist forskjellige Betænklichkeiten eller Tvivl om enkelte af Lovforslagets Forudsætninger, og skjøndt jeg visstnok ikke kan dele disse Tvivl, saa modtager jeg dem dog med Tilfredshed som Bidrag til Belysning af denne overmaade vigtige Sag, der fortjener en alvorlig Overveielse, hvorfor jeg skal tillade mig at knytte nogle Bemærkninger til nogle af de væsentligste Grundringer, som ere fremkomne. Jeg skal da først vende mig til det 6te kongevalgte Medlem (Andræ), fordi hans Grundringer væsentlig vare rettede mod hele den Bygning, hvorpaa Lovforslaget hviler, idet han fastholdt den Anskuelse, som han ved en tidligere Leilighed har gjort gjældende, at den Slags Anstalter meget vel kunne lade sig realkføre gennem privat Virksomhed, og at de burde støttes paa Principet om gjensidig Ga-

ranti, saaledes at de kunde undvære Statens Garanti. Den sidste Deel af disse hans Ytringer gif han imidlertid ikke nærmere ind paa at motivere. Jeg vil for mit Bedkommende tilstaae, at jeg troer, at det ved Gjennemførelsen vil vise sig at have Vanskeligheder at benytte Gjensidighedsprincipet i dette Forhold; men i ethvert Tilfælde vil det, dersom han fik sin Anskuelse sat igjennem, føre videre, end han maaffee selv ønsker ved denne Leilighed, thi det maatte føre til, istedetfor at udvide den bestaaende Anstalt, reent at standse dens Virksomhed og fratage den Statens Garanti. Jeg for mit Bedkommende kan ikke nægte, at det netop forekommer mig, at Anstalter af den Bessaffenhed ikke let kunne undvære Statens Garanti, ikke let kunne undvære den Tro til Statens Omsorg for dem, som er en Betingelse for, at en større Deel af Publicum slutter sig til dem. Jeg tør ideimindste antage, at det er en Erfaring, man ikke kan vise bort fra sig, forsaavidt vort eget Land angaaer, og det turde maaffee heller ikke være umuligt at paavise, at selv i de Lande, hvor man sætter størst Priis paa privat Virksomhed, har man dog fundet Anledning til at etablere Anstalter af denne Bessaffenhed som Statsanstalter og er i den Henseende endogsaa gaaet videre end her, idet man jo i England, som er det Land, jeg tænker paa, har etableret Statssparekasser, ligesom jeg ogsaa troer, at de Begivenheder, som i den seneste Tid have rammet adskillige af disse Anstalter i England, neppe ere stiftede til at styrke Folks Tillid til dem, naar de alene ere byggede paa privat Virksomhed. Hvad nu vore egne Kasser angaaer og de Erfaringer, vi kunne hente her fra Landet, da forekommer det mig utvivlsomt at tale i Favør af Forslaget, som det foreligger; thi, mine Herrer, ligesom det er umiskjendeligt og unægteligt, at ved Siden af de Anstalter, der ere etablerede af Staten, har ingen anden lignende kunnet opnaae nogen større Betydning, saaledes har heller ikke nogen af hine Anstalter nogensinde været privat; men de ere begyndte, fortsatte og lykkes under Statens Control og med dens Bistand. Livsforfikkingsanstalten gjorde vel i Begyndelsen et Tillob til at være en privat Anstalt, men da man